

Posudek oponenta bakalářské práce oboru Nutriční terapeut

Název bakalářské práce: Stravování žáků prvního stupně ve školách
Autor práce: Kristýna Kašíková
Vedoucí práce: PhDr. Tamara Starnovská
Oponent práce: Ing. Hana Pejšová, Ph.D.
Akademický rok: 2020/2021

POSUDEK

Volba tématu

Autorka se v práci zabývá problematikou školního stravování a výživy dětí mladšího školního věku. Praktická část je zaměřena na kvalitu a pestrost školního stravování v rámci několika školních jídelen. Téma je přiměřeně obtížné a odpovídá studijnímu zaměření autorky.

Aktuálnost tématu

Téma práce lze hodnotit jako aktuální. Správná výživa dětí a získávání vhodných stravovacích návyků v období mladšího školního věku je významným determinantem zdraví, je součástí prevence dětské obezity, poruch příjmu potravy i metabolických onemocnění v dospělosti. Stravování dětí by měla být v současnosti věnována značná pozornost a školní stravování je jednou z možností, jak děti edukovat v oblasti racionální výživy.

Teoretická část

1. Struktura práce, logické členění (obsah)

V obsahu teoretické části by se autorka mohla podrobněji věnovat otázce školního stravování, zejména se zaměřit na hlavní přínosy a také nedostatky ŠS, které vyplývají ze studií SZÚ a SPV. Bylo by vhodné zde podrobněji rozebrat téma spotřební koš, uvést příklad jídelníčku, poukázat na příjem soli a cukru v rámci ŠS apod. Do historického vývoje by bylo vhodné zakomponovat další novely vyhlášky a změny v souvislosti se ŠS (začlenění vegetariánství do ŠS, podpora financování obědů pro sociálně slabší apod.). Některé podkapitoly v této části nejsou chronologicky řazeny (ŠS – úvod, legislativa, popis spotřebního koše, pozitiva, negativa, projekty ve školách – to vše by mělo být v jedné kapitole). Výživová doporučení – autorka zde nepoužila aktuální verze – Zdravá 13 pro děti z roku 2021, DACH pro děti 2019,

Výživová pyramida pro děti RVP.CZ 2014). V textu postrádám i nutriční doporučení ke spotřebnímu koši.

2. Abstrakt a klíčová slova odpovídající obsahu práce

Abstrakt i klíčová slova vystihují zaměření práce.

3. Seznam literatury a práce s literárními zdroji

Pramenů a informačních zdrojů by mohlo být uvedeno více. Autorka použila pouze jeden cizojazyčný zdroj. Některé z uvedených zdrojů už mají aktualizovaná vydání (Klinická dietologie), v seznamu zdrojů je i jeden, který nepovažuji za vhodný pro účely psaní odborné práce. Dle ISO jsou odkazy na literaturu uváděny správně, nicméně v současné době se nejvíce používá Harvardský styl odkazů.

4. Přesnost formování myšlenek, práce s odborným textem, úroveň jazykového zpracování

Autorka prokázala velmi dobrou úroveň schopnosti zpracovat odborný text a zformulovat hlavní myšlenky.

Poznámky:

- Str. 10 „Negativní dopad na školní docházku dítěte tak může mít např. vynechávání snídaní či nedostatečný dopolední pitný režim“ – absence snídaně má spíše vliv na kognitivní funkce a soustředění dětí ve škole
- Str.16 „Jednoduché sacharidy obsahují glukózu (hroznový cukr), fruktózu (ovocný cukr)“ – špatně formulované
- Str.17 – vitamín B12 se neřadí mezi bílkoviny, ale vitamíny
- Str. 17 – celozrnné pečivo až od 10 let – názory odborníků jsou různé, záleží na přijatém množství, seznamovat by se s ním už děti ve škole měly
- Text by bylo vhodné doplnit o příjem vlákniny, omega 3MK (ryby), rizikové potraviny s vysokým obsahem cukru (HFG sirupy, ochucené mléčné výrobky, slazené cereální snídaně, pečivo s náplněmi a plevami apod.)

Praktická část

1. Formulace cílů práce a metodika výzkumu

Cíl práce a metodika výzkumu jsou dobře popsány. V rámci tohoto průzkumu by bylo zajímavé připojit i výzkum sledování oblíbenosti jednotlivých jídel a preference dětí v rámci ŠS, případně i údaje o skutečně spotřebovaných potravinách v rámci obědů. Hodnoty „jak nakoupeno“ většinou relativně odpovídají spotřebním košům, realita „jak snědono“ bývá bohužel jiná. Vzhledem ke covid situaci tento výzkum dělat nešlo a byly použity pouze retrospektivní údaje. Použité postupy jsou adekvátní pro zvolené téma.

2. Charakteristika zkoumaného souboru

Výběr školních jídelen byl dobře zvolen. V rámci výzkumu by bylo vhodnější získat více dat (více škol). Nižší počet zařízení pravděpodobně souvisí s covid situací. Autorka mohla pracovat s větším počtem dat od jednotlivých škol (za různá časová období).

3. Dosažené výsledky, úroveň diskuse a formulace závěru

Výsledky šetření jsou přehledně zpracovány a v diskusi dobře shrnuty a okomentovány. Práce má jasně a výstižně formulovaný závěr.

Formální zpracování práce

Práce na 41 stranách, včetně příloh, po formální stránce obsahuje všechny náležitosti pro psaní závěrečných prací.

Celkové hodnocení práce

Práce je velmi dobře zpracována, bez hrubších chyb a nedostatků. Téma a cíl výzkumu byly vhodně zvoleny, v rámci ŠS je zapotřebí provádět tato šetření a zavádět nová opatření v rámci zlepšení celého systému ŠS. Teoretická část by mohla být obsáhlejší a některé kapitoly podrobnější. Praktická část také, zejména co se týká počtu respondentů nebo retrospektivních dat školních jídelen, za účelem získání statisticky významných výsledků. Autorka mohla do práce připojit ukázkou jídelníčku z některé školy a navrhnout vlastní vzorový jídelníček. Vhodná by byla i tabulka, kde by byly jednotlivé školy porovnány jako hlavní výstup šetření. Diskuse by měla být obsáhlejší, s využitím komparací se studii, nebo s jinými zeměmi, více zde zakomponovat vlastní úvahy.

Práce odpovídá / neodpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci:

Doporučení / nedoporučení k obhajobě: práci doporučuji k obhajobě

Práci klasifikuji stupněm výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Otázky a připomínky k obhajobě práce (nutné):

1. Jakou kulinářskou úpravu, která by zvýšila oblibu luštěnin a ryb, by autorka doporučila?
2. Jaké jsou hlavní nedostatky současného ŠS, s jakými problémy se setkává, jaká by zde byla řešení ke zlepšení?

V Praze 30. 8. 2021

Ing. Hana Pejšová, Ph.D.